

1 Gode rammevilkår gir økt konkurransevne

2
3 Verdien av norsk eierskap i norske bedrifter handler om mer enn penger. Det har en egenverdi at
4 bedriftseiernes og arbeidstakernes barn går i samme skoleklasse, og at lederen i bedriften kjøper
5 melk i samme lokalbutikk som hun som står på gulvet i produksjonen. I krisetider sitter det lenger
6 inne å si opp ansatte i bedriften som har vært en hjørnestein i lokalsamfunnet i generasjoner.

7
8 Samtidig må vi tiltrekke oss kompetent kapital utenfra, som kan finansiere opp nye initiativer og
9 prosjekter som driver frem omstilling og konkurransekraft. Myndighetenes oppgave er å sørge for
10 forutsigbare og langsiktige rammebetingelser som fremmer bærekraftig verdiskaping og
11 inkluderende vekst i hele Norge. Det er en politisk oppgave å sørge for at vi har et samfunn som er
12 så veldrevet at vi betaler vår skatt med glede, der offentlig sektor spiller på lag med verdiskaperne
13 og fremmer verdiskaping, ikke hemmer den.

14 15 Forutsigbarhet for næringslivet

16 Tillit er limet i den norske samfunnsmodellen, og er bygget over tid gjennom et robust
17 trepartssamarbeid og ved at beslutninger forankres gjennom åpne og demokratiske prosesser. Det
18 skaper forutsigbarhet og langsiktighet for alle parter. Næringsvirksomhet skal i hovedsak drives for
19 egen regning og risiko, hvilket betyr at forutsigbarhet og langsiktighet fra myndighetene er
20 avgjørende for å utløse initiativ og investeringsvilje. Plutselige endringer av rammevilkår skader
21 tilliten til myndighetene og øker politisk risiko for investeringer.

22
23 Små og mellomstore bedrifter utgjør mer enn 99 prosent av alle bedrifter i Norge, og sysselsetter
24 nesten halvparten av alle ansatte i privat sektor. Disse bedriftene står for nær halvparten av den
25 årlige verdiskapingen i landet, og utgjør ryggraden i våre lokalsamfunn. Høyre støtter skapertrang og
26 initiativ, og ønsker bedre mulighet for lokal samfunnsutvikling i samarbeid med lokale grundere.

27
28 Regjeringens skatte- og avgiftspolitikkk driver opp kostnadene for norske bedrifter i en tid med
29 inflasjon og stor global uro. Brå skatteendringer bryter med gode prinsipper for hvordan man
30 gjennomfører skatteendringer. Det er ikke i tråd med den gode norske tradisjonen med brede forlik
31 som gir forutsigbarhet og lav politisk risiko. Regjeringens uforutsigbarhet har bidratt til økt politisk
32 risiko, hvilket fører til høyere avkastningskrav på investeringer, som igjen gjør det mindre attraktivt å
33 investere i norsk næringsliv. Dette er uheldig for norske bedrifter som trenger kapital for å vokse, og
34 det er uheldig for det grønne skiftet, blant annet for å lykkes med en storstilt havvindsatsning og ny
35 grønn industri.

36
37 Regjeringspartiene og SV har økt arbeidsgiveravgiften, formuesskatten og utbytteskatten. De har
38 skjerpet skattleggingen av havbruk, vannkraft og landbasert vindkraft, og innført et høyprisbidrag på
39 vind- og vannkraft. Høyre mener at det er viktig å ivareta behovet for omfordeling, og det har vært
40 riktig å føre overskudd fra høye kraftpriser tilbake til husholdningene. Det samlede skattetrykket for
41 næringslivet må likevel ned. Den samlede eierbeskatningen bør reduseres. Den såkalt midlertidige,
42 situasjonsbestemte økte arbeidsgiveravgiften rammer ikke bare en rekke bedrifter helt uavhengig av
43 om de går bra eller dårlig, men blir et effektivt lønnstak for arbeidstakere, noe som er like
44 oppsiktsvekkende som regjeringens manglende svar på når den skal fjernes.

45 46 Høyre vil

- 47 • At næringslivets rammebetingelser skal fastsettes på bakgrunn av grundige utredninger der
48 berørte aktører gis mulighet til å komme med innspill.
- 49 • At omfattende skatteendringer gjøres gjennom brede politiske forlik for å skape
50 forutsigbarhet og stabilitet.

- 51 • Unngå endringer av skatter og avgifter med tilbakevirkende kraft, med mindre det er strengt
52 nødvendig for å hindre omgåelse.
- 53 • Redusere det samlede skatte- og avgiftstrykket for næringslivet, og redusere skatt på norsk
54 eierskap.
- 55 • Avvikle den midlertidige, situasjonsbestemte forhøyede arbeidsgiveravgiften.
- 56 • Forenkler, digitalisere og effektivisere offentlige myndigheters søknadsprosesser og
57 saksbehandling for næringslivet.
- 58

59 **Havbruksnæringen sikrer levende lokalsamfunn langs kysten**

60 Havbruksnæringen skaper stor aktivitet og verdiskapning i hele Norge, særlig i distriktskommuner
61 langs kysten hvor næringen med sitt utpregede lokale eierskap har en nøkkelrolle for aktivitet, vekst
62 og utvikling. Høyre heier på det norske eierskapet fordi det gir store lokale ringvirkninger utover
63 verdiskapning og skatteinntekter. Det er lokale bedrifter som har sterk tilknytning til eget
64 lokalsamfunn og som bidrar til å skape levende og livskraftige lokalsamfunn.

65

66 Havbruksnæringen bidrar allerede ekstra til fellesskapet gjennom eksportavgift, produksjonsavgift
67 og auksjonsproveny fra produksjonstillatelser, men sier selv de kan bidra enda mer. Når
68 grunnrenteskatten kommer til behandling i Stortinget ønsker Høyre å sikre at havbruksnæringen
69 fortsatt kan bidra til økt verdiskapning, trygge eksisterende og skape nye, lønnsomme arbeidsplasser.

70

71 Forslaget om økt skattelegging av havbruksnæringen må ses i sammenheng med regjeringens økning
72 i formuesskatt, utbytteskatt og arbeidsgiveravgift. Det samlede skattetrykket vil tappe bedriftene og
73 lokalsamfunn langs kysten for kapital, ressurser og arbeidsplasser. Det vil redusere næringens evne
74 til å investere videre for å skape større verdier og flere arbeidsplasser, både i næringen, i tilknyttet
75 virksomhet og i andre lokale arbeidsplasser. Regjeringens skatteforslag har ført til investeringsstopp i
76 milliardklassen og skapt usikkerhet for tusenvis av arbeidsplasser. Høyre mener det vil være bedre
77 om beskatningen av havbruksnæringen blir grundig behandlet og utredet i sammenheng med andre,
78 brede skatteendringer.

79

80 **Høyre vil**

- 81 • Ha et konkurransedyktig og stabilt skattesystem for havbruksnæringen som skal gi
82 forutsigbarhet, sikre næringen kapital til bærekraftig vekst, utvikling og innovasjon, samt
83 sikre Norges posisjon som verdensledende havbruksnasjon.
- 84 • Sikre et konkurransedyktig og stabilt skattesystem som oppmuntrer til, og ikke straffer norsk
85 og lokalt eierskap og at en andel av inntekten kommer kommunene til gode.
- 86 • Utrede forslaget fra næringen om en inntektsgradert produksjonsavgift («færøysk» modell)
87 og andre modeller, før det tas endelig stilling til havbruksskatt.
- 88 • Lytte til næringen som selv ønsker å bidra mer og har flere forslag til hvordan det kan gjøres.
- 89 • Avvise regjeringens forslag om grunnrenteskatt på havbruk som er sendt på høring.
- 90

91 **Mer arbeidskraft med riktig kompetanse**

92 En av de store utfordringene for næringslivet fremover er økt mangel på arbeidskraft. Mens det i dag
93 står fire i yrkesaktiv alder bak hver person i pensjonsalder, vil det i 2060 kun være to. Allerede i dag
94 melder to av tre bedrifter om at de har et udekket kompetansebehov.

95

96 Mange bedrifter sliter med å få tak i riktig kompetanse. Det fører til mindre investeringer og
97 jobbskaping. Skal vi klare å løse de store utfordringene er vi avhengige av flere hender og hoder i
98 arbeid. Vi må gjøre mer for å koble de som står utenfor arbeidslivet med de ledige jobbene.

99

100 For å lykkes med dette må vi ha et fleksibelt utdanningstilbud som kan hjelpe flere av de som står
101 utenfor arbeidslivet til å få en utdanning som er tilpasset næringslivets behov. Samarbeidet mellom

102 offentlige aktører som NAV, fylkeskommuner og universiteter må være tett, og det må organiseres
103 slik at det er enkelt å ta kontakt og få hjelp.

104

105 Frem mot 2035 vil vi mangle om lag 70 000 fagarbeidere i Norge. Vi må derfor hjelpe flere unge til å
106 mestre skolen og få flere til å velge og fullføre yrkesfag. Voksne som vil fullføre videregående må få
107 tilbud om å gjøre dette på en tilpasset og fleksibel måte. Vi trenger også flere og mer relevante
108 utdanninger og kurs for de som trenger påfyll av kompetanse. Flere bedrifter, kommuner og statlige
109 virksomheter må åpne for flere utdanningsstillinger.

110

111 **Høyre vil**

- 112 • At utdanningstilbudet skal tilpasses behovet for arbeidskraft og kompetanse i samfunnet.
- 113 • Legge til rette for mer samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og næringslivet for å sikre
114 utdanning av relevant kompetanse for næringslivet.
- 115 • Sikre tilgangen på utdanning nært der folk bor, ved å tilby flere desentraliserte tilbud og
116 digitale undervisningsopplegg.
- 117 • Gjennomgå særaldersgrensene og vurdere å øke disse i takt med utviklingen i levealderen.
- 118 • Utrede incentiver for å få flere til å stå lengre i jobb og få arbeidsgivere til å beholde og
119 ansatte flere arbeidstakere over 62 år.

120

121 **Et ryddig og fleksibelt arbeidsmarked**

122 Hovedregelen i norsk arbeidsliv er, og skal være hele, faste stillinger. Men enkelte bedrifter har
123 behov for ekstra folk i perioder og trenger å leie inn ekstra arbeidskraft. Det må være mulig å leie inn
124 arbeidskraft både for bedriftene som må ta produksjonstopper eller trenger ekstra hjelp i
125 høysesonger. Men samtidig som bedrifter mangler arbeidskraft, velger regjeringen å gjøre det
126 vanskeligere å koble de som står utenfor arbeidslivet med tilgjengelig arbeid gjennom å stramme inn
127 på reglene for innleie. Høyre mener dette er feil medisin for folk som trenger en fot innenfor
128 arbeidslivet, og bedrifter som trenger muligheten til å vokse. Alle fortjener en sjanse, og vi trenger
129 alle som kan og vil bidra til å løse morgendagens utfordringer.

130

131 **Høyre vil**

- 132 • At hovedregelen i norsk arbeidsliv er og skal være hele, faste stillinger.
- 133 • Det skal være mulig å leie inn midlertidig arbeidskraft for å tilrettelegge for bedrifter som
134 har sesongvariasjoner eller midlertidige produksjonstopper, så lenge det er ordnede forhold.